

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félfévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A tiszt van olyan pedagógus mint a néptanító.

Zombor, november 8.

Ez a mondás egy magyar katonai lap, a Hadsereg szerkesztőjének bölcsességét hirdeti világgá.

Versenyre kél a francia verő Moltke mondásával, ki a győzelem dicsőségét szerényen áthárította a német iskola-mesterekre.

A katona és a tanító érdemére vet mindkettő világot. Csakhogy Moltke a katona érdemét átengedte a tanítónak, a Hadsereg ellenben a tanító érdemét is a katonának követeli.

Mi azt hisszük, hogy a mondásversenyben, bármennyire fáj is a németnek ez újabb hatalomvétele a magyaron, nem a német Moltke lesz a vesztes.

Nagy jó okunk van ezt hinni.

De lássuk előbb a száraz ténylást. Eperjesen a Széchenyi-kör a dandárparancsnokkal egyetértve tanfolyamot rendezett a bevonult analfabéták részére ritka szép eredménnyel. Hetvenhárom újkatona szerezte meg a gondolat leírásának és a leírt gondolat elolvasásának ismeretét. Sőt a számvetés négy alapmivelének fejben és írásban való elvégzését is elsajátította a tizhetes tanfolyamon.

E szép eredményről — nyilván buzdítás okáért — beszámoltak a Hadseregben. A Hadsereg szerkesztője helyet adott ugyan a beszámolónak, de észrevétellel kísérve. Észrevételében helyteleníti polgári tanítóknak a kaszárnyába engedését, egyrészt az izgatás veszedelme miatt, mit példák bizonyítanak, másrészt szükségtelen volta miatt, mert a tiszt van olyan pedagógus, mint az elemi iskolai tanító.

Sem az egyik, sem a másik ok nem állja ki az igazság tűzpróbáját. Ha egyik-másik tanító hazafias lelkesedése túlaradt a katonai fegyelm-szabta határon — noha mi ebben sem látunk valami nagy veszedelmet —, abból nem az következik, hogy egyáltalán zárjuk be a kaszárnya kapuit a kultúra előtt. Okos ember okul a példán s kellő ellenőrzéssel állja útját a magáról megfélekedző buzgalom tul-kapásának.

Hogy pedig a tiszt volna olyan pedagógus, mint a tanító, kereken tagadjuk. Lehet a Hadsereg szerkesztője a hadi gyakorlatban és elméletben egyaránt kitűnően jártas katona, de a pedagógiához nem ért többet egy falusi harangozónál.

A pedagógia is tudomány, még pedig sokkal nehezebb a hadi tudománynál. Valamint a harangöntés tudásával nem jár együtt a dolmányszabás értése, azonképen a hadtudományi ismeretek nem adják meg senkinek sem a pedagógiai tudást.

Vagy tán a Hadsereg szerkesztője a katonaképzést tartja egynek a neveléssel és tanítással s azt gondolja, hogy aki az egyiket tudja, ért a másikhoz is? Öreg tévedés.

A léleképítés útja először is merőben más, másodsor sokkal tekervényesebb, mint a testedzésé. Ezt a gyakorlati szabályzat szerint még olyan vékonypénzű legénykék is megjárják, mint a hadapród iskolából kikerült tiszt-helyetteskék és altisztecskék; amazon sok elmélet és gyakorlat után tud csak eligazodni még a rátermett ember is.

Hiszen ha a tanítás munkáját a tisztok el tudják úgy végezni, mint a

néptanítók, mért nem végezték eddig is? Mi tudjuk, hogy megpróbálták, de azt is tudjuk, hogy minden fáradságuk meddő maradt, egy-két kiváló tehetség kivételével, akik akár azonban épen kiváló tehetségüknél fogva egy írni és olvasni már tudó elemi iskolás fiutól is elsajátíthatták volna a betűk ismeretét.

A próba meddősége az eperjesi dandárparancsnok, nem pedig a Hadsereg felfogásának szolgáltait igazságot. Épen azért óhajtjuk, hogy oktalan kritika ne vegye el kedvét annak folytatásától, amit jól kezdett, ellenkezőleg állhatatosságával buzdítson üdvös példája követésére másokat.

Ha minden dandárparancsnok ugy tesz, mint ő, rövid idő alatt felnőtt analfabéta csak azok között akad Magyarországon, akik fegyver alatt nem szolgáltak.

Dalárdánk hangversenye.

Az ember társas lény, mint ilyen alkotja a családot, a társadalmat, az államot.

Egyéni karakterünk és foglalkozásunk azonban sok egyében kívül azon első korlátok, amelyek minket embereket első sorban szétválasztanak.

Sok emberben már a nevelés anélkül, hogy alkalma lett volna az embert közvetlenül megismerni, megteremti a zárkózottságot; legtöbb emberben azt az embertársával való érintkezésben megért első csalódás teremti meg. Soknak elég egy ily csalódás, hogy egész életén keresztül állig gombolkozott legyen; a másik párszor csalódik s még sem okul, elzárkózott soha nem tud lenni.

Sokan embertársaikban történt első csalódások után csakis azokkal tartják fenn az érintkezést, akikkel napi foglalkozásuk közben elkerülhetlenül érintkezniök kell, mihelyt azon túl vannak, visszavonulnak

Üzletem áthelyezése miatt összes raktáramon lévő
ARANYÁRUK, ÉKSZEREK, ZSEB- és FALI ÓRÁKAT, EZÜST
és CHINAEZÜST tárgyakat a legolcsóbb árban adom el.

!! Betűs gyűrűk 1 korona darabja. !!

Keszler Dezső,

— órás és ékszerész. —

ZOMBOR, fő-utca.

családi tűzhelyükhez, ha van, ha nincs, vagy ha ott boldogtalanok, a pohárhoz, a kártyához vagy egyéb játékhöz, de semmi mással nem törődnek. Felkeresik tehát nem az embert, hanem azt, aminek nincs lélektana: az italt és a játékot. Nem törődnek vele, hogy az ember, az alak változik körülöttük. Ma lehet ez, holnap amaz; nekik mindegy, csak hogy legyen.

Ha ezek életük alkonyán saját lelkiismeretük ítélőszéke előtt megkérdeznék önmaguktól, hogy hátha az Isten emberi mivoltában megkülönböztetett az állatoktól formában, életben, szívből, szellemben s jogot formált ahhoz, hogy mindazt a szépet és jót, amit az emberi elme feltalált, az államrendet, embertársaid productumát élvezd, te miért éltél, mivel járultál ahhoz? Vajjon tudnának-e felelni s ha igen, kielégítő feleletet tudnának-e adni. Ebben kételkedünk.

A zombori kaszinói dalárda ahhoz a második emberfajhoz tartozik, amely százszor csalódott már.

Csalódott egyesekben, mikor az üreledésben volt elemi iskolai tanítói állásra egyik szomszédos község tanítójának megválasztása érdekében mozgalmat indított; a félreértések azóta elsimultak; csalódott, midőn a Rákóczi-szobor alapja javára rendezte magas színvonalon álló hangversenyét; csakis Fernbach Károly főispán áldozatkészségének tudható be, hogy az estély deficittel nem záródott; csalódott nagy erkölcsi, de annál szűkösebb anyagi eredménnyel lezajlott nagyméretű olasz hangversenyének rendezésekor és csalódott a Gaál-émlékestély rendezésében, a város társadalmának, saját ügyvezető alelnökének és tagjainak támogatásában. És mégis a dalárdának ideális gondolkozású tagjai nemes ambícióval, lelkesedéssel, fáradhatatlan buzgalommal igyekeznek a humánus, kulturális s a nemzeti ügyek szolgálatában rájuk váró feladatoknak s kötelezettségeknek megfelelni. Mi, akik figyelemmel kísérjük a dalárda működését s mindenkor a legmesszebbmenő támogatásunkban részesítettük, csak buzdíthatjuk, hogy a közöny, a kishitőség, az egyéni érvényesülni akarás láttára folytassa műkö-

dését továbbra is azzal a kitartó lelkesedéssel és odaadással, amellyel eddig tette.

A zombori kaszinó-dalárda folyó hó 6-án tartotta a polgári kaszinó-egyesület helyiségében Gaál Ferencnek, a hírneves zeneköltőnek a szabadkai temetőben felállítandó síremléke javára táncmulatsággal egybekötött hangversenyét. A műsor minden egyes száma Gaál Ferenc értékes szerzeményeiből volt kiszemelve. Értékesnek mondjuk, mert a magas művészi színvonalon álló szerzemények között volt a műsorban egy, amelyet a nagynevű szerző itt irt és dalárdának ajánlott. Ez a „Reggeli fohász”. A kardal a szerző sajátkezű írása és még kiadatlan. A mű a történelmi társulat ereklyemúzeumában nyert elhelyezést. Előadásra került egyetlen melodramája, az „Akácvirágok” és ugyancsak egyetlen hegedű szólóra zongorakísérettel felépített „Magyar rhapsodiá”-ja (op. 92.), valamint zongorára alkalmazott utolsó „IV. Rhapsodie Hongroise”-je (op. 108.), melyet halála előtt adott ki.

Hogy alkotásai mily nagy koncepciójúak s azokban minő mély értelem szól hozzánk, mily megrázó az ereje, mily lebilincselő, bájos a dallamvitele, arról meggyőződünk ezen a hangversenyen, ahol szerzeményeinek különféle neveit egymás mellett mutatták be.

Nem célunk a költő egyéniségét s művészi nagyságát méltányolni, arra nincs is szüksége, ezt a feladatot már életében elvégezte a műértők kritikája. Most az egyes szereplők előadásának jellemzését kíséreljük meg röviden leírni.

Csavojaecz János hegedűművészt már ismerjük; erről a minden ízében művészemberről már semmi újat nem írhatunk. Bámultuk szabályos vonókezelését, hangjainak üvegtisztségét, utolérhetlen nagy technikáját. Csavojaecz Paula kisasszony szereplése elé várakozással tekintettünk s várakozásunkban nem csalatkoztunk. Ez a bájos leány egy lépéssel sem marad bátyja mögött. Látszik szerénységén is, hogy a zenét magáért s nem a külső csillogásért szereti s vitte arra a tőkélyre, amellyel bennünket gyönyörködtetett. A darab szépségeinek legaprólékosabb részeit

is kidolgozta. Szünni nem akaró taps volt a jutalma, melyet gyönyörű technikával előadott Schubert Impromptujével hálált meg.

A rózsza temetésében Illy Margitka kisasszony és Hrabovszky István énekelték a szóló részeket. Illy Margitka csengő és tiszta mezzoszopránja szépen illeszkedett bele a dalárda precízen előadott énekébe. Hrabovszky István lágy tenorja ismét hódított. Mindketten sok tapsot kaptak.

Dr. Németh Arturt az orosz dalokban előadott celló szólójáért megtapsolták. Predragovits Lincsi kisasszony szép érzelmes szavalatáért, dr. Kanyó Gyula és Blumenthal Károly kitűnő zongorakíséreteikért szünni nem akaró tapsban részesültek.

A hangversenyt fesztelen jó kedvben reggelig tartó tánc követte.

Jelen voltak: asszonyok: Csavojaecz Jánosné, Karcher Karolin, Knipl Jánosné, Matzitz Gusztávné, Matzitz Lajosné, özv. Vadas Kálmánné, özv. Trischler Károlyné, Radány Péterné, Jusits Antalné, dr. Ferencsik Lajosné, özv. Rozgonyi Barnáné, Inhoff Józsefné, Schlitter Miklósné, Tomesányi Aladárné, Trecseny Károlyné, Marschall Béláné, Halász Dávidné, dr. Duchon Jánosné, Strobl Györgyné, Predragovits Szilárdné, Szöke Józsefné, May Mátyásné, özv. Weber Józsefné, Szmolenszki Józsefné; — leányok: Csavojaecz Paula, Csavojaecz Vilma, Knipl Teruska, Pevny Katica (Ujszivác), Matzitz Margit, Gertinger Erzsike, Mihályfi Pöre (Baja), Vadas Anci, Radány Ella, Jusits Margit, Strasser Leona, Ferencsik Renáta, Illy Margitka, Illy Etelka, Turbok Vilma (Szabadka), Predragovits Lincsi, Schworak Mella (Petrovoszelló, Horvátország).

A kivándorlás.

Az amerikai kivándorlás aggasztó növekedését Amerika gazdasági válsága némiképpen csökkentette s a kivándorlás apadását leginkább a hajóstársaságok üzleti jelentései tüntették fel. S bár a visszavándorlás nem fokozódott olyan arányban, mint aminő arányban csökkent a kivándorlás, mégis sok ezer ember tért vissza Amerikából, család-

A holicsi ut.

Fenn, a Kárpátok között, ahol már csupán sasok járnak és zöld moha tapad a sziklák oldalához, az ünnepi templomi esendet éves számra nem zavarja meg semmi emberi vagy állati hang. A sasok némán emelkednek föl a mélyből, a vadász, ha erre a tájra vetődik, esze ágában sincs énekelni. A komor némaságba legfeljebb a szél szokott beleorgonálni s az ég menydörög hozzá.

Itt ebben a rettenetes magányban vezet egy ut.

Egy ut, amely Magyarországból Lengyelországba visz a Kárpátokon át. Bizony ilyen ut is kevés van a világon.

De hát ez az ut olyan, mint a többi ut. Nincs ám az kövel kirakva, mikor úgy is kő ott minden. Nem is szabályos ut ez! Csak onnan lehet tudni, hogy hol van az ut, ahol a szikladarabok félre vannak hengergetve. Ott van a híres holicsi ut.

A holicsi utnak az a nevezetessége, hogy pénzért talán maig sem építették volna meg. A lelkesedés építette ezt az utat. II. Rákóczi Ferenc, a nagy fejedelem erre jött vissza Lengyelországból szegény leigázott hazájába. Kárpát havas ormai látták az ő

deli seregét, amely lóháton utazott a meredek felett. Helyén volt ott a szive lónak, lovasnak egyformán.

De a sereg előtt szaladt száz fejszés ember, aki az utat csinálta. A sziklákat félrehengerítette, a zugó patakokra hidat vert és ledöntötte az utban álló nagy fákat.

Úgy jött át Rákóczi hadaival a Kárpátokon. Zászlói a szabadság közeledését hirdették és lenn a völgyben, hol összegyülekezett hivei várták a visszatérő fejedelmet, felharsant a szent szabadság dala. A szabadság így vonult át az örök hóval fedett Kárpát hegységen. Még a vén meredek hegyek is bizonyosan szívesen eresztették haza Rákóczit.

Sok, sok esztendő mult el. Rákóczi óta a holicsi utat nem járta senki. Ugyan kinek lett volna kedve a meredek, sasokjárta utat választani, amely oly meredeken emelkedett felfelé a hegyek között, mintha egyenesen az égbe vinne. Akinek dolga is volt arra felé, a kényelmesebb utat választotta a völgyben.

De nem lehetett ám mindenkinek a völgyben járni.

Havas, hideg novemberi nap volt. A sasok is elbujtak sziklafészkükben, a tél szürke felhői pedig szinte rákönyöklönek a

hegyormokra megpihenni. A holicsi utat befujta a hó. Még zerge sem járt rajta napok óta.

Egyszerre csak recsegő trombitaszó harsan fel a hegyek között. A fehér homloku, vén hegyóriások szinte csodálkozva néznek össze. Ugyan ki jár itt, ahol még a madár sem jár?

Odalenn, a hegyoldalban, a szédítő mélységben egy század huszár kapaszkodik felfelé. Annak a huszárszáznak trombitása kürtölt unalmában.

Mert bizony unalmas a huszárok útja! Már negyednapja mennek az ember nem lakta hegyvidéken és mindig előttük vannak a hegyek, még mindig felfelé mennek, nem lefelé. Magyarországra felé. Hej, pedig, hogy szeretnének már otthon lenni. Szükség van otthon az ő kardjukra, mert kiűtött a szabadságharc. A magyar huszárokat külföldön érte a hír. Nem sokáig gondolkodtak: hi a haza! — mondták és elindultak hazafelé. Ahol nem engedték őket, ott szöktek, vagy kardjukkal vágta utat — hazafelé. Rákóczi holicsi útját a huszároknak építették. Itt nem üldözi őket senki, meg aztán biztosan hazaérnek. Hisz sok, sok esztendővel ezelőtt már erre jártak a szabadság katonái.

dosan s talán még szegényebben, mint ahogy kiment.

Az a nagy pusztítás, amit három év előtt az amerikai pénzválság Amerika közgazdasági életében véghezvitt, a különböző ipari és gazdasági üzemek munkáját annyira megbénította, hogy a legvirágzóbb ipartelepek helyén egész kéményerdők csendes pihenésre voltak kárhoztatva és ezer meg ezer munkás tétlenül nyomorgott. S bárha ennek a közgazdasági depresszióknak hatása Európa pénzügyein is érezhető volt; nekünk nemzeti szempontból kapóra jött, mert megállította azt az emberáradatot, amely a hazai munkaerő javát Amerika ipari, gazdasági és kereskedelmi üzemének szolgálatába állította.

De csak rövid időre szünetelt a kivándorlás.

Amerika hamarosan kiheverte a nagy krízist s nyomában hatalmas közgazdasági fellendülés állott be, amelynek újra szüksége volt idegen munkaerőre s a kivándorlás újra megindult.

Az óceánon járó hajók újra megteltek munkásokkal, — fájdalom — főleg magyar munkásokkal.

A mult napokban Fiumében 2000 kivándorlóval telt meg egy hajó, amely Amerikába szállította véreinket.

Ott tartunk tehát, ahol évek előtt állottunk. A kivándorlás arányai újra s félelmesen megnöttek s ami még növeli a veszedelmet az, hogy az új amerikai bevándorlási törvény intézkedései csak az értékesebb elemeket bocsájtják partra s félni lehet, hogy a hazai munkaerő java vándorol ki Amerikába, akik aztán az itthonmaradottakat is csábítják a messze idegen országba.

Pedig ott sem könnyű a munka és megélhetés. Elpusztult remények, csalódás, nélkülözés, nyomoruság leselkedik reájuk a föld mélyéből, ahová legtöbbször leszáll — felhozni a kenyeret. És nem tartják vissza azokat, akik ideig-óráig itt maradtak a gyakori katasztrófák, az elpusztultak százainak tetemén keresztül új csapat halad, a föld gyomrának sötét utjain a gyilkos bányalégen

A magyarokat egy vén strázsamester vezeti. Ő most a kapitányuk, hadnagyuk, parancsolójuk. A fülére van az öreg bajusza csavarva, de most fagyos az is, mint egy bokor. A lovak szőre csillog a fagytól. Hídeg van.

— Majd meleg lesz otthon — vigasztalja a strázsamester a huszárokat.

— Otthon — sóhajtának a legények. Talán már sohase lesznek otthon.

Délután aztán fölérték a hegység nyeregébe. Tiszta napfényes téli nap volt. Az égen nem volt felhő. A huszárok leszálltak lovaikról. A távolban ellapultak a hegyek.

— Arra van Magyarország! Itthon vagyunk — szólta a huszárok parancsnoka.

— Imára! — parancsolta.

Egy század huszár állt mereven, tisztelegve a hegytetőn, az édes haza felé . . .

Aztán lovaikra pattantak. A paripák vigan-vigan lépegettek lefelé a mély uton. Egy huszár rágyújtott a dalra:

— Kossuth Lajos azt üzenté:

A század énekelve vonult hazafelé, Magyarországra felé.

Krudy Gyula.

át — a halál felé. Mert az leselkedik rájuk minden sarokból.

Az amerikai bányák hiányos berendezései, a társaságok, amelyek kiuzsorázzák a munkást és erejét, és gyalázatos módon fizetik őket, a drága megélhetési viszonyok kell, hogy elrettentsék a kivándorlókat s megállítsák őket azon a bizonytalan uton, amelyen elindultak.

A veszély, amely a nemzet termelő erejét fenyegeti, újra küszöbön van, védekeznünk kell, apasztani kell a kivándorlást és csökkenteni minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel.

Utóhangok a bácsi lódíjazásról.

A „Bácsmezei Függetlenség“ október 24-iki számában megjelent ily című közleményére a „Bácska“ október 29-iki számában adtam választ.

A „Bácsmezei“ október 29-iki számában „A bácsi poharazáshoz“ címen szintén foglalkozik e közleménnyel épen olyan hangon, mint azon közlemény, amelyből anyagát merítette.

Izlés dolga! Sohasem kértem Pető modorából, sohasem helyeseltém munkálkodásának irányát s így természetesen, sem személyét, sem lapját pártolni nem akartam, nem is pártoltam. Ha nagyritkán küldtem lapjának anyagot, csak másnak felhívására tettem.

Nagy vétkeim lehetnek a fentiek, mert Pető már 6—7 év óta évente 3—4 ízben öngyártotta megkeresésekre szerkesztői üzenetekben nem épen kellemes irányban foglalkozik személyemmel.

Ugy látszik, neki a bácsi poharazás kedvező alkalmaként kínálkozott, felhasználta ezen alkalmat, hogy oly hangon foglalkozzék személyemmel, amely hang saját szavaival élve, elég éretlen és nagyon vakmerő, de tréfának, fele sem tréfa. *Megfelelő megtorlásban részesíteném*, ha vele kikezdeni akarnék! Nem teszem!

Neki is csak azt ízenem, hogy eljárása izléstelen, nem hírlapíróhoz illő!

Tudtam, hogy a „Bácska“-ban teljes tárgyilagossággal leadott kimerítő válaszom után sem fogja az ellenem intézett támadást visszavonni. Ismerem az embert, tisztában vagyok eselekedeteivel.

Tudtam s mégis vártam a válasszal addig, amíg a „Bácsmezei“ legközelebbi száma megjelenik.

Ezen szám megjelent, helyreigazítás nincs, így a támadást magamnak kell kelleő értékére leszállítanom, amidőn kijelentem, hogy meg nem engedhetőnek tartottam, hogy személyekkel is foglalkozzam. Helyreigazításom teljesen megvilágítja a tényállást — szerintem egyesületünk elnökségének tagjai sokkal magasabb szinten állanak, mintsem azokról oly hangon írni szabadna, mint aminő hangon akár a „Bácsmezei Függetlenség“, akár a „Bácsmezei“ írt.

Ha más Petőt még fel nem világosította, úgy én értetem meg vele, hogy az egyesülettel semmiféle kapcsolatban nem levő magándolgaimért *semmiféle alkalmat senkinek sem áll jogában engem megfelelő megtorlásban részesíteni*, ez ellen bármikor a legerélyesebben tiltakoznám.

Harminchétféves vagyok, rég benőttem már a fejem lágya, tudom, mivel tartozom állásomnak. Hat évi működésem alatt semminemű megtorlásban nem részesültem, mert

erre okot nem adtam. Ki kell jelentenem Petővel szemben, hogy semminemű dicsőretre sem számítok senki fia részéről. Azért kapok fizetést, hogy dolgozzam becsületesen, kitarító munkássággal.

Pető közleményének végső mondatával a következő hangon tárnám le a választ:

Mindezt nem azért közlöm, mintha nekem az ily védelemre szükségem volna, hanem mert az ily komisszágot szó nélkül hagyni lehetetlen.

Miután azonban az ilyen hangon való megnyilatkozást *nagyon parlaginak* találom, csak azt üzenem még végül Petőnek, ne fenyegetsen ily alakban! Ha már önönmagának nem árthat, ártani talál olyannak, akit hálából kötelességszerűleg az ilyen kellemetlenségtől meg kell kímélnie.

Inhoff József.

H I R E K.

Kinevezés. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Vikár István nagybecskereki járásbírói joggyakornokot a zombori törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Uj doktor juris. Radisits Lázár aljegyzőt, városunk egyik derék tisztviselőjét a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Athelyezések. A kultuszminiszter Lyikár Mihály bácskerezsturi állami iskolai tanítót Sajkásgyörgyre, Téglás Emil zernesti tanítót pedig Bácskerezstura helyezett át.

Az ujságírók összejövetel. A vidéki hírlapírók országos szövetségének bácsmezei választmánya elhatározta, hogy hetenként szokásos üléseit a színházi évad alatt is a rendes időben tartja meg és az üléseken való megjelenéssel járó büntetéspénzek fizetése alól a színházban kritikusai minőségben résztvevőket felmenti.

Pártvacsora. A zombori függetlenségi pártkörben folyó hó 27-én este fél 8 órakor tartják meg a szokásos pártvacsorát.

Eljegyzés. Dr. Prakatur Tamás mohácsi ügyvéd, Baranya vármegye törvényhatóságának bizottsági tagja eljegyezte özv. Husveth Istvánné leányát, Mariskát Zomborban.

Az apatini járási tisztviselők értekezlete. Az apatini járás községi segédjegyzői és egyéb tisztviselői f. hó 2-án délután 3 órakor népes értekezletet tartottak Apatin község közgyűlési tanácstermében, melyen a fizetésrendezésük iránt megindított mozgalomnak további módzatait beszélték meg. Az értekezlet a járás székhelyén levő segédjegyzők előzetes intézkedéseit egyhangulag jóváhagyva tudomásul vette s egyhangu határozattal kimondotta, hogy igazságos és néltányos ügyük érdekében a legmesszebbmenő agitációt fogják kifejteni s e célból egyhangu lelkesedéssel megbízták az apatini segédjegyzőket egy a vármegye alispánjához a járási főszolgabíró útján terjesztendő közös kérvény szerkesztésével. Az értekezlet elnökül Sajgó Sándor szondi segédjegyző, előadójául Papp Jenő apatini segédjegyző választott, ki az értekezlet és a mozgalom írásbeli teendőjét is ellátni köteles. A törvényhatósági bizottság elnökénél, megyénk főispánjánál és alispánjánál tisztelgő megyei küldöttség tagjaikul az apatini járás képviselőre Zsufa Károly bácskerteszi és Papp Jenő apatini jegyzők küldettek ki. Végül elhatározta az értekezlet, hogy a tett intézkedésekről az összes bácskai, kiváltképp pedig a zombori lapok — a „Magyar Közigazgatás“ és egy fővárosi elterjedt napilap, — ugyszintén a járási székhelyek községi alkalmazottai is értesítsenek s ezen határozat végrehajtását az értekezleti titkár kötelességévé tette.

Uj postaügynökség. A kereskedelmi miniszter a szabadka—palánkai vasut mentén fekvő Börgyentelepen postaügynökséget létesített.

Szegény iskolás gyermekek felruházása. A zombori jótékony magyar nőegylet, mint már évek óta, az idén is 140—150 elemi iskolás gyermeket lát el téli ruhával s hozzávalóival és ebbeli kiadásait részint az egylet pénztárából, részint a jószívű adakozók kegyes adományaiból fedezi. A szükséges kiadások mintegy 1400 koronát igényelnek, miért is úgy a nőegylet tagjait, mint a jószívű nagyközönséget a szegény gyermekek nevében is tisztelettel kérem, hogy az e célra szánt adományaikat hozzám megelőbb beküldeni kegyeskedjenek, hogy a szegények nyomorúságát, mely a mai drágasági viszonyok mellett kétszeresen nehezedik rájuk, tehetségünk szerint enyhíthessük. Az a nagyközönség, mely jótékonyágának már eddig is oly sokszor és oly fényes bizonyítékát adta, bizonyára meghallgatja a szegények esdeklő szövegét és jótékonyágával, kegyes adományaival lehetővé teszi, hogy azon segíthessünk, kik arra igazán rá vannak szorulva. Azok, akik a tél hidege ellen meleg ruhával magukat megóvhatják, talán el sem képzelik, mennyit szenved a hideg miatt egy olyan szegény gyermek, ki jókor reggel az iskolába köteles menni és milyen félve, remegve hagyja el ismét a fűtött tantermet, tudva azt, hogy ha átfázva haza érkezik, talán nincs is hol melegednie, mert hiszen otthon is hiányzik a fűtési anyagra való költség... A már eddig beérkezett kegyes adományokért a többi adományokkal együtt fog a nőegylet hálás köszönetet mondani. — Wundszám Ida, nőegyleti elnök.

Halálozás. Buday Jenő m. kir. pü. számvizsgáló folyó hó 5-én életének 42-ik évében hirtelen elhunyt Nagyváradon. A megboldogult földi maradványait folyó hó 6-án d. u. 3 es fél órakor a váradoszói temetőben tették örök nyugalomra. A megboldogultban Buday Gerő áll. főgimnáziumi hittanár és dr. Buday Pál kulai főszolgabíró édes testvérét gyászolják.

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó hó 13-án az Ipartestület helyiségeiben tartja harmadik alapszabályszerű dalestélyét. Beléptidij személyenkint 1 korona 20 fillér, családjegy 3 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Uj vegykisérleti állomások. Ujabbon több törvényhatóság, köztük Szabadka és Ujvidék, vegykisérleti laboratóriumok felállítását határozták el és az állomások engedélyezése, illetőleg segélyezése iránt kérvénnyel fordultak a földmívelési miniszteriumhoz. Darányi Ignác földmívelési miniszter tudatában annak a nagyfóntosságú szerepnek, mely a közlekedés jósága, a hamisítások megakadályozása és a tisztességes kereskedelem védelmében a vegykisérleti állomásoknak jut, jóakarattal és buzgalommal támogatja a törvényhatóságokat és a rendelkezésre álló összes eszközökkel hathatósan segíti elő az állomások mielőbbi felállítását. Az elmunkálatok a miniszter jóakaratu támogatása folytán már annyira előhaladtak, hogy a szabadkai állomás működését már a jövő év január elsejével minden valószínűség szerint meg is kezdheti s a többi állomások tervezete is egyre jobban közeledik a megvalósulás felé.

Boldog község. Óbecse község jövő évi költségelőirányzata 374.775 60 kor. kiadással szemben 437.599 55 kor. bevételt és így 14.086 64 kor. felesleget mutat ki, lakói tehát jövő évben is a pótdától mentesek maradnak.

Alakuló ünnepély. A magyarországi cipész-, eszmadia-munkások és munkásnők szakegyletének zombori csoportja folyó hó 14-én a „Pokol” vendéglő összes emeleti termeiben műkedvelői előadással, tombolával, confetti- és szerpentin-esatával egybekötött 6-ik évi alakuló ünnepélyét tartja, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Belépti díj személyenkint 80 fillér, kísérőnők felét fizetik. Kezdeté este 8 órakor.

Alapszabályok jóváhagyása. A m. kir. belügyminiszter a bácsszenttamási polgári, valamint az óbecsei kath. olvasókör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Egyházmegyei hir. Szentirmai Gyula, Saray Lajos és Horváth Anna esantavéri, Pető Pál bacsmentési tanítókká kinevezettek.

A parcellázások állami ellenőrzése. A földmívelésügyi miniszter valamennyi főispánhoz rendeletet intézett, amelyben felkérte őket, hogy utasítsa a kormányzatára bízott vármegye területére működő kör- és községi jegyzőket, illetve városi hatóságokat, hogy a 100 holdon felüli parcellázásról, — melyekre nézve a mozgalom a községekben megindul, — azonnal, a szigorú felelősség terhe alatt tegyenek jelentést, hogy így a főispán a parcellázás közérdekű vagy káros üzletszerű voltáról minél előbb tájékozódhassék, s a miniszternek idejekorán felterjeszthesse a parcellázásra vonatkozó véleményét.

Határjelzés. A törvény szerint minden birtokos köteles birtokhatárának megjelölésére jól látható jeleket felállítani. A földmívelésügyi miniszter újabb rendeletileg felhívta a közigazgatási hatóságokat a csaknem feledésbe menő törvényrendeletkezés érvényesítésére. A hiányokat a mulasztók költségére a hatóságok fogják pótolni.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint folyó évi május hóban a magyar birodalomban összesen 7881 egyén halt el tüdővészben. E számban Bács-Bodrog vármegye 288, Zombor 28, Baja 8, Szabadka 58 és Ujvidék 17 áldozattal szerepel.

Bőripari kiállítás. A m. kir. technológiai iparmúzeum folyó évi decemberben megnyitandó és a jövő év április hó végéig tartó kiállítását rendez Budapestben a bőriparok köréből. Az intézet célja elsősorban a kisipar fejlesztésével foglalkozni. A kiállítás programját is tehát ennek megfelelően állapította meg. Az iparmúzeum igazgatósága, a kiállítást felhasználva, a kisiparosok részére speciális ipari szaktanfolyamokat fog rendezni, melyek látogatására a vidéki kisiparosok a kereskedelemügyi minisztertől mérsékelt áru vasúti menetjegyeket kapnak. A kiállításról bővebb felvilágosítást ad a szegedi kereskedelmi és iparkamara.

Tűz. Tót (Isaszeghi) János topolyai lakos háza kigyulladt és teljesen leégett. A kár biztosítás útján megtérül.

Kivándorlás. Vármegyénk területéről az elmúlt október havában 303-an váltottak utlevelet; még pedig: Amerikába 196, Németországba 22, Szerbiába 57, Európára 16, Ázsiába 4, Törökországba 2, Bajorországba 2, Palesztinába 4. Folyamatban van ezeken kívül még 27 utlevél kiállítása, 38 kérvényt pedig visszautasítottak.

A tanárok kongresszusa. A középiskolai tanárok november 20-án és 21-én országos kongresszust akartak tartani státuszrendezésük ügyében. A kongresszus végrehajtó bizottsága azonban elhatározta a kongresszus elhalasztását; a kongresszust majd csak a kormányválság elintézése után fogják megtartani.

Vigyázatlanság áldozata. Bácsalmáson Zahraha Károly borbélysegéd gazdájánál, Csincák Istvánnak pincéjében hordóleszállításnál segédkezett. A hordókat kötél nélkül csuszatták a pincébe, miközben egy hordó megcsuszott s a pincében lenn álló Zahraha Károlyra zuhant s a lábát eltörte. Súlyos sérülésével lakásán ápolják.

Öngyilkosság. Vig Márton 63 éves ujvidéki napszámos e hó 4-én lakásán felakasztotta magát. Tettét állítólag buskomorságban követte el.

Dr. Tibor Ervin, a budapesti Stefánia-gyermekkorház volt segédorvosa letelepedett Zomborban és folyó hó 10-én kezdi rendeleseit Sándor Béla-utca 18. sz. alatti lakásán.

Országos vásár. Zomborban az őszi országos vásár folyó évi november hó 21. és 22-én fog megtartani. A vásárra vészmentes helyről szabályszerű marhalevéllel ellátott haszonállatok felhajthatók. Sertéseknek felhajtása azonban sertésvész miatt tilos.

Betörés. Kossuthfalván Balla Sándorné a napokban Amerikában levő férjétől 240 koronát kapott. Az asszony a pénzt a postán fölvette s azt az ágyban levő takarékpénztári könyvbe helyezte. Másnap kiment a mezőre. Mire visszaérkezett, kínos meglepetésére a szobát nyitva, a szekrényeket fölfeszítve és az ágyat összedobálva találta. A könyv megvolt, de hiányzott belőle a 240 korona. A csendőrség a betörő kézrekerítése iránt széleskörű nyomozást indított.

Kizsebelt kereskedő. Furcsa kalandja volt a múlt héten Mitzky Mór óbecsei butorkereskedőnek. Üzleti dolgokban utazott és amikor Szabadkán beszállani készült a vonatba, a nagy tolongásban kizsebelték. Egy hatalmas mellbelökést kapott s mire körülnézett és felocsudott, azon vette magát észre, hogy elvették tömött pénztárcáját. Átkutatták rögtön a vonatot, de mert Mitzky nem tudott semmi ismertető jelt adni, így a nyomozás nem vezethetett eredményre. A rendőrség táviratilag értesítette a környék rendőrségeit, de úgy látszik az ügyes zsebtolvaj és társai remekeltek, mert mind máig nyomuk sincs és így érzékeny károsodás érte Mitzkyt. A pénztárcában 1100 korona készpénz volt, nagyobb összegű váltók és értékek voltak.

A hűtlen kocsis. A szegedi piac-téren a múlt napokban dobszóval hirdették, hogy egy megszorult vásáros ember önkéntes árverésen szándékozik eladni két lovát és kocsiját. Az árverés hamarosan megkezdődött s nagy volt az érdeklődők száma. Már-már el is kelt a kocsis, ló, amikor a különös eset feltűnt egy lovasrendőrnek, aki igazolásra szólította fel a „megszorult vásárost”. Ez erre nagy lármát csapott s önértetesen utasította vissza a rendőri beavatkozást. A rendőr előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, az árverést beszüntette, a kézzel-lábbal tiltakozó férfit pedig bekísérte a rendőrségre. Itt aztán kitént, hogy a rendőr gyanuja nem volt alaptalan. A letartóztatott ember, akit Sprenger Fülöpnek hívnak, beismerte, hogy a kétezer koronát érő holmit Verbászton lopta Relich Kristóf gazdálkodótól, akinek kocsisa volt. Verbásztól Szegedig a lovak és a maga részére szükséges élelmet úgy koldulta össze, mindenütt megszorult vásárosnak adva ki magát. A hűtlen kocsist letartóztatták, a gazdálkodót pedig sürgönyileg értesítették, hogy kocsija, lova megkerült.

S Z E N É S Z E T .

Heti műsor:

Kedd: **Mary Ann.** (6.)
Szerda: **Elvált asszony.** (7.)
Csütörtök: **Koldusgróf.** (8.)
Péntek: **A király.** (9.) (F)*
Szombat: **Elvált asszony.** (10.)
Vasárnap: **Erdészleány.** (Bérletszünet.)
Hétfő: **Tatárjárás.** (11.)
Kedd: **Izrael.** (12.)
Szerda: **Tökkalkó.** (13.)
Csütörtök: **Erdészleány.** (14.)

*

Csütörtök, november 4.

Varázskeringő. Ennyi tehetséggel és képességgel ily rossz előadást adni, művészet. Ez volt a közönség egyértelmű véleménye az előadásról. Ezt a véleményt regisztrálni kötelességünk, az igazgató védelmére kelni pedig parancsolja a méltányosság. Az előadás rossz, sőt hihetetlen gyatra voltának oka a zenekar teljes fegyelmetlensége, rossz intonálása és hamis játéka. Helyenként a 16 emberből játszott 8 és ez volt a jobbik eset, mert ekkor csak 8 felé divergáltak a hangok.

* Az „F”-fel jelzett sikamlósabb darabok.

Egyszóval ezzel a zenekarral mást, mint kakophoniát nem lehet elérni.

A szereplőkről ma a fentiek miatt írnom nem lehet. Egyet azonban konstatálnom kell: egyénileg mind jeles erők. A rendezés ügyeljen arra, hogy Nikinek az első felvonásban 2-szer kell átöltöznie, egyszer, mikor visszavonul letenni a diszuniformist és egyszer mielőtt elindul mulatni és hogy a szünet-tábla a zenekari emelvényről játék előtt veendő le és végül, hogy katonatisztek gallér nélkül nem szoktak sétálni. A 3 felvonás térzettjének kihagyása megkönnyebbülés volt a jóízű közönségre.

Péntek, november 5.

Nagymama. Tizennyolc éves koromnak legszebb emlékei egy bűbajos nyáregy álom hangulata fűz engem ehhez a darabhoz. Csupa poezis, csupa báj volt az az est, mikor Prielle Kornélia, a nagymama elkezdte Mártát és Ernőt kérdezni, mikor „a nagymama mindent tud”, stereotyp bajos gyöngédségével kezdte biztatni unokáját. Csupa derű és humor volt Tódorka Szilárd és Langó Szerafin alakja és csupa derűs téli táj az öregek szerepe és rezignációja.

Ezt a báj elrontotta, vagy mondjuk lerontotta a Mader Raoul zenéje.

Ugy vagyunk a zenésített vígjátékkal, mint a dramatizált regénnyel. Se nem dráma, se nem regény. Nem marad meg sem a vígjáték légkörében, de nem lesz belőle soha igazi dalmű sem, mindkettőből hiányzik az őszintesége, az igazsága.

És a közönség is tudta és érezte ezt és talán ezért hagyta üresen a színházat. Félre üres padok mellett jól és ambícióval játszották a darabot. Jó volt mindenki, de nekem különösen Lévai Berta (Szerafin) és Solymosy (Tódorka Szilárd) tetszettek, ők ketten a régi iskola humorját vitték a színpadra. Kaposy Józsa bájjal és kedvességgel játszotta szokatlan, hozzá még nem illő szerepét. Ritka intelligens színészt ismertünk meg Ladiszlaiban, míg Toronyi jó tenorista. Nagy Pali nem való ily szerepekre. Haraszi Vilma (Márta) természete bájjal játszott, míg T. Lányi Edit (Piroska) legjobb tudását és hangját vitte az előadásba. Illúziót kelteni azonban nem tudott.

A karok gyöngék voltak és a II. felvonás végén a korált elrontotta ismét a zenekar, mely rosszul intonált. Egyébként a zenekar dobjai kitűnőek — fülrepszők. A rendezésről csak azt, hogy a sorrentói butorokra a magyar vasuti ragcédulák nem okvetlen szükségesek.

Szombat, november 6.

Tatárjárás. A kaszinói Gaál-estély dacára telt ház, mely várakozásteljesen nézte az előadást. Várakozásában azonban csalódott. Jók, sőt helyenkint nagyon jók voltak a szereplők, de hiányzott az előadásból a hangulat, hiányzott a verve, a tempó. Olyforma érzéssel ültünk a színházban, mintha a színpadon egy feladatot darálna le egy diáksereg. Ennek a főoka ismét csak a zenekar gyatra volta. Ugy halljuk, az igazgató maga is tudja ezt és ez okból Szabadkán járt erősebb tagokat kérni. Végleges ítéletünket tehát függesszük még fel. A szereplők kivétel nélkül vasárnap délutánosan játszottak, a rendezés pedig teljesen mucai volt.

Vasárnap, november 7.

Az elvált asszony. Lysseweghe Karel udvari titkár és Wanderlov Gonda a szabadszerelem ligájának elnöke együvé kerülnek egy háló fülkébe. Emiatt Lysseweghe

neje, Jana elvált az urától, később összebékülnek és Gondát feleségül veszi a törvénytörés elnöke. Ez a sovány cselekmény egy pár kitűnő helyzetképpel, dallal, tánccal fűszerezve: ez az elvált asszony.

Zenéje nem a sablonos operette zene. Fall Leo tartalmat és erőt öntött az operettébe, melynek előadása jó zenekart kíván meg. És ez ma este is hiányzott. A fuvóhangszerek elnyomták a vonósokat, úgy hogy a dallamot leggyakrabban csak érezni lehetett, nem pedig hallani. Ez a főkéfogatás, melyhez még hozzájárult a fuvósok egynehány gixere.

De ma már legalább összetanult a zenekar a szereplőkkel. Az előadás nagyon jó volt. Ma kezd csak kialakulni az ensemble. Toronyi mint férj kiváló alakítást nyújtott. Érzéssel és hanggal énekelt, előkelően játszott. Kaposi Józsa szépen és méltósággal adta a megcsalt feleséget és Mezei Margit oly chikkel, vervevel és bájjal hangoztatta elveit és járta táncát, hogy még ridegebb bíróságot is meghódított volna. Solymosi mint a hálókoesi kalauza igazán kabinetalakítást nyújtott. Nem túlozott. Remete Géza mint elnök megint gyöngén tudta szerepét, improvizált, amit mint elnöklő törvénytörési elnök elhagyhatott volna. Szóval a tavalyi panasz. A többiek mind-mind jók voltak.

Nem tudjuk, ki rendezte a darabot, de annak figyelmébe ajánljuk, hogy a törvénytörési elnök az udvari titkár estélyén frakkban szokott megjelenni és hogy carte blanche — „e” nélkül ejtetik ki.

A telt ház közönsége szívesen és sokat tapsolt a szereplőknek és megismételtette Mezei Margit táncát. S.

Nem kell osztrák áru.

A pénzügyminiszter a napokban rendkívül érdekes és nagy horderejű rendeletet küldött valamennyi pénzügyigazgatóságához. A rendelet, amely csak néhány hónap múlva lép érvénybe, könnyíteni lesz hivatva egy-néhány magyar gyáros nehéz helyzetén, akik az ausztriai gyárosok versenyzése folytán alig voltak képesek reuzálni. A rendeletben a miniszter felhívja a pénzügyigazgatóságot, hogy utasítsa közegeit, hogy azok járják sorra a trafik-joggal bíró üzleteket és az ott található osztrák szivarkahüvelyekről és cigarettapapírokról készítsenek pontos statisztikát. Továbbá figyelmeztessék a dohányárúsítókat arra, hogy ezentúl az osztrák gyártmányu, mindennemű szivarkapapírok árusítása tilos. Ez az utóbbi mondat úgy értelmezendő, hogy a mostani készlet kiürítése után az osztrák árukból új szállítást hozatni nem szabad. Ha valamelyik trafikos a miniszter eme rendeletét nem respektálná, úgy az illetőtől a trafikjogot megvonják.

Mindenesetre üdvös rendelet és nem tartjuk érdektelennek felemlíteni, hogy mi indította a pénzügyminisztert ennek a rendeletnek kibocsátására.

Hivatalos statisztika van arról, hogy Magyarországon évenként több, mint husz millió korona értékű osztrák cigarettahüvelyt és papírost importálnak. Ebben még nem foglaltatik benne a többi külföldi, berlini, párisi stb. cégek gyártmányai, amelyekből szintén néhány millió korona értékűt szállítanak hozzánk.

Nemrégiben a magyar cigarettahüvelygyárosok küldöttségileg tisztelegtek a pénzügyminiszternél. Elpanaszolták nehéz sorsukat

és bajukra orvoslást kértek. Ennek a folyamánya ez a rendelet. Lesznek egyesek, akik ebben a szabad kereskedelem meggátlását látják, de ha kezükbe vesznek ceruzát és számolni fognak, rövidesen rájönnek arra, mily nagy szükség volt erre a rendeletre. Hiszen pénzről, milliókról van benne szó, amely itt marad az országban.

A pénzügyminiszternek eme rendeletét nemsokára egy újabb rendelet fogja követni, amely az osztrák gyártmányu pipákra és egyéb dohányzási cikkekre mondja ki a szentenciát. Hogy ez tényleg be fog-e következni, egyelőre bajos lenne megállapítani. De, hogy a magyar ipar érdekében ez előnyös és üdvös reform lenne, az konstatálható. Hány millió korona maradna az országban, ha például, hogy csak egyet is említsünk: a svéd gyufa árulását tiltanák meg.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” november 7-iki száma a két nagy budapesti pályaudvart mutatja be, a keletit és nyugatit, melyeknek eltávolításáról mostanában sok szó van. A többi képsorozatokat Thököly Imre hamvainak elhelyezését Késmárkon, a most megnyitott Petőfi-muzeumot, a kerepesi-uti temető új művészi síremlékeit, a székely vasutat s a gyáli-uti munkásházakat stb. mutatják be. Szépirodalmi közlemények: Mikszáth Kálmán regénye, Lampérth Géza és Juhász Gyula versei, P. Ábrahám Ernő novellája s Lesueur franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Szüry Dénes arcképe és nekrológja, gróf Vay Péter cikke Ito hercegről, a meggyilkolt japán államférfiről, arcképpel, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Ujabb hírek Dörmögő Dömötör utazásáról. A legfüresőbb automobilozó, aki valaha végig tölt-töltött árkon, bokron, országuton, falun, paradicsomos és káposztás kerteken, Dörmögő Dömötör, a hírneves mackó ugyan sok dolgot ad a környék népének, akiknek veteményeit agyon-gázolja, szekereit belefordítja az árkokba. De ennél is több mulatságot szerez Sebők Zsigmond és Benedek Elek gyermeklapja, a Jó Pajtás olvasóinak, akik hétről-hétre olvashatják mulattató kalandjait. Legutóbb egy igazi automobilistával találkozott, attól vette a berlin—budapesti automobilverseny hírét. Alighanem részt is fog benne venni, amilyen vállalkozó szellem, erről majd olvashatnak valamit a Jó Pajtás kis olvasói a jövő számban. A mostani, hatodik számban kedves, szép versek vannak Endrődi Sándortól és Lampérth Gézától, keleti mese kezdődik Szöllősi Zsigmondtól, folytatódik Benedek Elek regénye, ugyancsak Benedek Elek mesét is mond Farkas komáról. Vannak még mulatságos képek és cikkek, szerkesztői üzenetek, rejtvények stb. A Jó Pajtást a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

HIRDETÉSEK.

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb** és **magyar** levelezésben jártas, üzletemben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok **szerb** és **magyar** nyelven közvetlen alulírottához intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa
3-3 **UJVIDÉK.**

6430/1909. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Militics községben ujonnan rendszerezített községi végrehajtói állásra **folyó évi december hó 5-ig** terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 800 kor. fizetés havi előleges részletekben. Hódság, 1909. október 28.

Leinveber,

3-2

tb. szolgabíró.

HÁZELADÁS.

Sztapári-ut 44. számú ház
kedvező fizetési feltételekkel

AZONNAL ELADÓ.

:: Bővebbet a házban. :: 3-3

6430/1909. kig. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Militics községben üresedésben lévő és 800 kor. fizetéssel, valamint 200 kor. állami kiegészítéssel javadalmazott segédjegyzői állásra **folyó évi december hó 5-iki** lejáratlaltal pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket adott határidőre annál is inkább nyújtásák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Hódság, 1909. október 28.

Leinveber,

3-2

tb. szolgabíró

Aki legjobban szer-
:: készített, ::

teljesen függet-
len nagy napilapot jártni
óhajt,

:: fizesse elő ::

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . K 28.—

Félévre . . . „ 14.—

Negyedévre . „ 7.—

Egy hónapra . „ 2.20

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren
28—32—36 oldal. Vasárnap és
ünne- **60—100** oldal.
napokon

MEGRENDELÉSI CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 54-ik szám.

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Berlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től
d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán,
pénteken mindig délután 1/2 2
órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-
szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak
mindennap, vasárnap délután
kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta
kétszer kimosva és állandóan
:: friss víz. ::
52-12

Meghívó.

A „Bulkeszi népbank részvény-
társaság“ Bulkeszin a **folyó hó
28-án délután 1 órakor** saját
helyiségében tartandó rendkívüli köz-
gyűlésre t. részvényeseit ezennel tisz-
telettel meghívja.

Napirend:

1. Közgyűlési elnök és két jegyző-
könyv hitelesítőnek választása.

2. Határozathozatal a társaságnak
folytatólagos további fenállására vonat-
kozólag.

3. Határozathozatal a részvény-
tőke s a részvényeknek felemelésére
vonatkozólag.

4 Az alapszabályok megváltoztatása.
Bulkeszi, 1909. november hó 7-én.

Bulkeszi népbank részvénytársaság.

A legrégebb és a legjobban
értékű magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden köré-
ben egyformán kedvelik. A
magyar családok hirlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.
Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**
Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**
Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Mindenképp hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
☒ ☒ vegyes. ☒ ☒

Kérjen hirdetési prospectust.